

Udskriftsdato: 15. december 2025

2009/1 BTL 38 (Gældende)

Betænkning over Forslag til lov om Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram

Ministerium: Folketinget

Betænkning

over

Forslag til lov om Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram

[af fødevareministeren (Eva Kjer Hansen)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 8. oktober 2009 og var til 1. behandling den 29. oktober 2009. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og fødevareministeren sendte den 16. juli 2009 dette udkast til udvalget, jf. folketingsåret 2008-09, FLF alm. del – bilag 341. Den 8. oktober 2009 sendte fødevareministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 5 spørgsmål til fødevareministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

Udvalgets spørgsmål og fødevareministerens svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, DF og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Dansk Folkeparti bemærker, at der med lovforslaget etableres et Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP), der skal bidrage til at skabe en konkurrence- og bæredygtig fødevare- og nonfoodproduktion, og til udvikling af erhvervspotentialer, vækst, beskæftigelse, arbejdsmiljø og videreudvikling af en markedsdrevet økologisk sektor, samtidig med, at et højt niveau sikres inden for følgende områder: klima-, miljø- og naturbeskyttelse, dyrevelfærd, fødevarer sikkerhed og sundhed.

Dansk Folkeparti har store forventninger til GUDP. Dansk Folkeparti mener, at netop GUDP vil være med til at udvikle det, der skal til, for at vi kan nå vores mål om en reduktion af udvaskningen af kvælstof til miljøet.

Dansk Folkeparti mener, at det er vigtigt, at regeringen og Dansk Folkeparti når de fastlagte mål på den mest innovative måde i forhold til miljøet og landbruget. Vi skal stadig udvikle vores landbrug og fastholde vores position på markedet.

Der er store udfordringer på området, hvorfor det er vigtigt, at netop demonstrationsprogrammet iværksættes hurtigt, så resultaterne på et tidligt tidspunkt kan bruges fremadrettet.

Et *mindretal* i udvalget (S, SF, RV og EL) vil stemme hverken for eller imod lovforslaget ved 3. behandling.

Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Det Radikale Venstres og Enhedslistens medlemmer af udvalget bemærker, at lovforslaget er et af de lovgivningsmæssige tiltag til gennemførelse af regeringens og Dansk Folkepartis aftale om Grøn Vækst. Partiernes krav blev under forhandlingerne afvist, og regeringen valgte at indgå en smal aftale med Dansk Folkeparti. S, SF, RV og EL havde gerne set en mere ambitiøs og bred aftale, når det gælder hensynet til beskyttelse af natur, miljø og beskæftigelse i landdistrikterne. Af den grund vil partierne stemme hverken for eller imod lovforslaget.

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningsens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Torsten Schack Pedersen (V) nfm. Tina Nedergaard (V) Henrik Høegh (V) Jens Kirk (V)

Eyvind Vesselbo (V) René Christensen (DF) fmd. Bent Bøgsted (DF) Jørn Dohrmann (DF)

Knud Kristensen (KF) Bjarne Laustsen (S) Ole Vagn Christensen (S) Julie Skovsby (S)

Benny Engelbrecht (S) Kristen Touborg (SF) Pia Olsen Dyhr (SF) Bente Dahl (RV) Per Clausen (EL)

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	25	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne	1
Enhedslisten (EL)	4	(UFG)	

Oversigt over bilag vedrørende L 38

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra fødevareministeren
2	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	1. udkast til betænkning
4	Notat om øremærkning af forskningsmidler til økologi, fra fødevareministeren

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 38

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om, hvor mange penge der er afsat til økologiforskning de kommende år, samt hvad der har været afsat siden 2001, til fødevareministeren
2	Spm. om FØJO III bliver videreført og i givet fald med hvilken finansiering, til fødevareministeren
3	Spm. om Fonden for Økologisk Landbrug bliver beskåret med 24 pct., og hvad begrundelsen er for denne besparelse, til fødevareministeren
4	Spm., om der spares 30 mio. kr. på forskningsmidlerne under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri i 2010, og hvor disse besparelser skal findes, til fødevareministeren
5	Spm., om det økologiske areal skal fordobles frem mod år 2020, til fødevareministeren

Udvalgets spørgsmål og fødevareministerens svar herpå

Spørgsmål og svar er optrykt efter ønske fra S.

Spørgsmål 1:

Ministeren bedes oplyse, hvor mange penge der er afsat til økologiforskning de kommende år samt hvad der har været afsat siden 2001.

Svar:

I perioden 2001 – 2009 har der været afsat særskilte bevillinger til økologisk forskning, jf. nedenstående oversigt:

Mio. kr.

2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
*						**		
60,0	40,0	40,0	40,0	40,5	40,5	122,3	0,0	1,8

* Øremærkningen til FØJO II udgjorde 20 mio. kr. i 2000, og den samlede øremærkning til FØJO II var således på 200,0 mio. kr.

**Bevillingerne til FØJO III for 2008 og 2009 blev fremrykket til 2007, således at der kunne meddeles tilsagn til den resterende programperiode.

Med oprettelsen af Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP) bliver Fødevareministeriets indsats på forsknings- og innovationsområdet mere sammenhængende, fokuseret og tværgående i forhold til hovedudfordringerne for erhvervene, herunder udfordringerne for økologien. Ifølge lovforslaget er det bestyrelsen for GUDP, der prioriterer indsatsen i forhold til de enkelte hovedudfordringer for erhvervene. Dette sker i forbindelse med udarbejdelse af forslag til strategi og handlingsplan, som jeg skal godkende.

Jeg forventer, at bestyrelsen for GUDP i de kommende år vil prioritere økologisk forskning inden for den samlede ramme, der stilles til rådighed under programmet. Denne ramme forventes i 2010 at udgøre 229,0 mio. kr. hidrørende fra den på FFL 2010 optagne nettobevilling på 189,0 mio. kr. samt de forventede yderligere 40,0 mio. kr. som følge af aftalen om fordeling af globaliseringsreserven til forskning og udvikling 2010 – 2012 af 5. november 2009

Herudover er der under Det Strategiske Forskningsråds bevilling under temaet

»Bioressourcer, fødevarer og andre biologiske produkter« afsat 50 mio. kr. i 2010 og 2011 samt 70 mio. kr. i 2012. Det fremgår af aftalen om fordeling af globaliseringsreserven til forskning og udvikling 2010 – 2012 af 5. november 2009, at forskningen for eksempel kan bidrage med viden om bæredygtig udnyttelse af naturressourcerne i fødevareproduktionen, herunder økologisk produktion.

Spørgsmål 2:

Forventer ministeren, at FØJO III bliver videreført, og i givet fald med hvilken finansiering?

Svar:

FØJO III er den populære betegnelse for Fødevareministeriets indsats til fremme og koordination af økologisk forskning i perioden 2005 – 2010. En indsats, der videreførte centrale elementer af FØJO II-indsatsen i perioden 2000 – 2004.

Jeg forventer, at Fødevareministeriet også efter udløbet af FØJO III vil stå i spidsen for en betydningsfuld indsats til fremme og koordination af økologisk forskning, udvikling og demonstration.

Finansieringen forventes tilvejebragt inden for Fødevareministeriets bevillingsmæssige rammer, herunder til Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP).

Herudover forventer jeg, at Det Strategiske Forskningsråd ligeledes bidrager til fremme af den økologiske forskning, jf. aftalen om fordeling af globaliseringsreserven til forskning og udvikling 2010 – 2012 af 5. november 2009.

Spørgsmål 3:

Kan ministeren bekræfte, at Fonden for Økologisk Landbrug bliver beskåret med 24 pct. og oplyse hvad begrundelsen er for denne besparelse?

Svar:

Fonden for økologisk landbrug, der blev oprettet i 2001, er en ud af de 3 fonde, der finansieres via midler fra pesticidafgiftsprovenuet. Den nuværende model med finansiering med midler fra pesticidafgiften betyder, at tilskuddet til fondene varierer med provenuet for pesticidagiften. Med aftalen om Grøn Vækst blev det besluttet, at tilbageførslen af pesticidafgiftsprovenuet til fondene fra 2010 fastfryses til årligt 250 mio. kr. svarende til en behandlingshyppighed på 1,7.

Med anvendelsen af fordelingsmodellen som fastlagt i 2001 ville Promilleafgiftsfonden for landbrug få et beløb på 232,8 mio. kr. og Promilleafgiftsfonden for frugtavl og gartnerbruget et beløb på 7,2 mio. kr., hvorimod der ikke ville være midler til Fonden for økologisk landbrug, der imidlertid inden for rammen på 250 mio. kr. sikres et beløb på 10 mio. kr., svarende til grundbeløbet for fonden.

I forhold til 2009 reduceres tilskuddet til Promilleafgiftsfonden for landbrug med 57,2 mio. kr. svarende til 19,7 pct., Promilleafgiftsfonden for frugtavl og gartnerbruget med 1,0 mio. kr. svarende til 12,2 pct. og Fonden for økologisk landbrug med 3,1 mio. kr. svarende til 23,7 pct.

Var de 250 mio. kr. fordelt mellem de 3 fonde i samme forhold som i 2009 ville Promilleafgiftsfonden for landbrug have fået 0,1 mio. kr. mere, Promilleafgiftsfonden for frugtavl og gartnerbruget have fået 0,6 mio. kr. mindre og Fonden for økologisk landbrug 0,5 mio. kr. mere.

Med fastfrysningen af beløbet til fondene til 250 mio. kr. kan en større del af pesticidafgiftsprovenuet anvendes til finansiering af den samlede Grøn Vækst indsats, som bl.a. omfatter en styrket indsats på økologiområdet.

Spørgsmål 4:

Ministeren bedes bekræfte, at der spares næsten 30 mio. kr. på forskningsmidlerne under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri i 2010 samt redegøre for, hvor disse besparelser skal findes?

Svar:

Nettobevillingen for GUDP vil med vedtagelsen af FL 2010 udgøre 229,0 mio. kr. i 2010. I år 2009 udgjorde summen af nettobevillingerne under innovationsordningen og tilskud til fødevareforskning 201,1 mio. kr. Finansieringen af GUDP er en del af den samlede aftale mellem regeringen (Venstre og Konservative) og Dansk Folkeparti om Grøn Vækst af 16. juni 2009 og en del af aftalen mellem regeringen (Venstre og Konservative), Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti og Radikale Venstre om fordeling af globaliseringsreserven til forskning og udvikling 2010-2012 af 5. november 2009.

Der har således været en bred politisk behandling af den samlede bevilling til GUDP. Ifølge lovforslaget skal jeg godkende bestyrelsens strategi og handlingsplan, inden GUDP bestyrelsen udmønter af bevillingen.

Spørgsmål 5:

Hvorledes agter ministeren at realisere målet om, at det økologiske areal skal fordobles frem mod 2020, når der samlet set skæres ned på økologiforskningen?

Svar:

Hvorvidt målsætningen om en fordobling af det økologiske areal i 2020 indfries, er først og fremmest op til forbrugerne og dansk landbrug.

Grundlæggende skal forbrugernes efterspørgsel være det lokomotiv, der trækker væksten i den økologiske sektor. Regeringens vigtigste rolle er at sikre gode rammer for en sådan markedsdrevet udvikling.

I Grøn Vækst er der afsat tilskudsmidler til, at arealet kan fordobles. Endvidere er der afsat ekstra midler til afsætningsfremme, til omlægningstjek, til oprettelsen af erfa-grupper samt midler til økologisk biogas. I alt er der afsat ca. 2,4 milliarder kr. til økologi i de næste 6 år.

Derudover er der fortsat behov for udvikling af økologien, og her spiller forskning og innovation en vigtig rolle. Derfor er en videreudvikling af en markedsdrevet økologisk sektor omfattet af formålet med lov om Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP), og økologiområdet er et vigtigt indsatsområde under GUDP.

Det er hensigten med GUDP, at Fødevareministeriets indsats på forsknings- og innovationsområdet skal være mere sammenhængende, fokuseret og tværgående i forhold til hovedudfordringerne for erhvervet, herunder udfordringerne for økologien.

I forhold til at fastholde Danmarks gode position på økologiområdet spiller andre muligheder for finansiering af forskning og innovation på økologiområdet også en rolle. Det gælder f.eks. bevillingerne under Det Strategiske Forskningsråd, herunder bevillingen til "Bioressourcer, fødevarer og andre biologiske produkter", hvor økologisk produktion er nævnt, jf. aftalen om fordeling af globaliseringsreserven til forskning og udvikling 2010 – 2012.